

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

laanet udelukker det, da de fleste har saa megen Gæld i Forvejen, at Bestemmelsen i den gældende Lov om, at Jordkøbslaan skal placeres efter den oprindelige Ejendoms Ejendomsskyldværdi, gør det umuligt for dem. Nu foreslaas det, at Placeringen kan ligge endnu yderligere, saaledes at Statslaanet kan placeres efter Ejendomsskyld plus Besætning og Inventar og 10 pCt. derudover. Det foreslaas dernæst, at der kan gives Tilladelse til Sammenlægning af smaa Brug i de Tilfælde, hvor det er umuligt at skaffe Tillægsjord paa anden Maade, og hvor Amtskommissionen og Jordlovsudvalget skønner, det er forsvarligt at foretage en saadan Sammenlægning, og at den Ejer, der ved Sammenlægningen bliver hjemløs, faar Fortrinsret til at overtage et nyt Statshusmandsbrug. Endelig for det tredie foreslaas det, at den Ejer af et saadant lille Brug, som ikke selv kan skaffe sig Tillægsjord ad de Veje, jeg her har nævnt, men som kan sælge sin Ejendom til en anden, der ønsker et saadant Brug, ogsaa skal have Fortrinsret til at overtage et nyt Brug gennem Statens Jordlovsudvalg.

Det foreslaas dernæst i § 3, at Amtskommissionen, som efter § 1 skal bistaa de jordsøgende Husmænd, kan indstille til Jordlovsudvalget, at Staten køber Jord, og hvis dette ikke er gørligt til en forsvarlig Pris, da at der eksproprieres Jord til de paagældende Husmænd. Dersom Jordlovsudvalget er enig i, at det er rigtigt at erhverve den Jord, der er Tale om, gør det Forsøg paa at købe Jorden af den paagældende Jordsælger, og hvis dette er umuligt, kan Ekspropriation foretages af Jordlovsudvalget. Overdragelsen af den eksproprierede Jord sker efter 4. Oktober-Lovens Regler, det vil altsaa sige, at privat Spekulation i eksproprieret Jord er udelukket. I § 4 foreslaas det, at for den eksproprierede Jord ydes fuld Erstatning, der fastsættes af vedkommende Vurderingsraad under Appel til Over-Skyldraadet. Ekspropriation kan i Almindelighed kun ske fra Ejendomme paa over 50 000 Kr.s Jordværdi; kun i ganske særlige Tilfælde kan man gaa til at ekspropriere fra Ejendomme mellem 40 000 og 50 000 Kr.s Jordværdi. Ingen Ejendom kan dog ved Ekspropriation nedbringes til under 40 000 Kr.s Jordværdi. Endelig er det en Betingelse, at Ekspropriationen kun maa gøres gældende med Hensyn til Jordarealer, hvis Adskillelse fra Hovedlodden ogsaa efter Jordlovsudvalgets Skøn ikke virker skadelig for Ejendommens Drift, ligesom den ikke maa formindske en Gaards Areal saaledes,

at Resten efter Udvalgets Opfattelse kommer til at staa i Misforhold til Avlsbygningerne.

Det foreslaas i § 8, at Ekspropriationsbestemmelserne først træder i Kraft den 1. Oktober 1939. Der findes som bekendt nogen Uvilje mod Ekspropriationsbestemmelser, og jeg mener derfor, det maa være rigtigt, at der gives nogen Tid til at forsøge de andre Veje, som jeg her stiller Forslag om, før man gaar til Ekspropriation af Jord til dette Formaal; men viser de større Landmænd Uvilje mod at gennemføre denne samfundsnyttige Udvikling, som det at skaffe Tillægsjord til de alt for smaa Husmandsbrug er, saa maa de finde sig i, at Samfundets Interesse gaar foran den enkeltes specielle Interesse. Derfor er det en Nødvendighed, at disse Bestemmelser sættes ind i Loven. Jeg tror for øvrigt, at denne Lovfæstelse af Bestemmelserne vil betyde, at Ekspropriation i meget faa Tilfælde vil blive praktiseret, fordi man sikkert ved Forhandling vil opnaa et Resultat. I § 1 bestemmes det, at Loven kun gælder for de Ejendomme, der ved Lovens Ikrafttræden er oprettede. Der bør ikke kunne spekuleres i Oprettelse af saadanne smaa Brug med Ønske og Haab om, at man kan faa Ret til at ekspropriere Jord andre Steder fra i Fremtiden.

I § 6 findes der en Ændring af den nu gældende § 38 i Loven om Oprettelse af mindre Landbrug, som gaar ud paa, at der kan ydes Tillægslaan til gamle Husmandsbrug til Jorderhvervelse, til Opdyrkning af raa Jord, til Udvidelse af Bygninger og lignende. Det er en Bestemmelse, som har til Formaal at udvide de smaa Brug, saaledes at de bliver mere rentable, en Bestemmelse, der altsaa sigter til det samme Formaal som Lovforslaget her. Nu er der indkommet Anmodning fra De samvirkende Husmandsforeninger om, at Bestemmelsen om, at det samlede Statslaan ikke maa overstige 12 000 Kr., ændres derhen, at det ikke maa overstige 14 000 Kr.

Til Fremme af de Formaal, jeg her har nævnt, foreslaas det, at der af Jordfonden yderligere kan anvendes indtil 3 Mill. Kr. Jeg skal tillade mig at anbefale dette Lovforslag til Gennemførelse i det høje Folketing.

Jeg har saa til Slut at fremsætte *Forslag til Lov om Ydelse af midlertidig Hjælp til vanskeligt stillede Fiskere*. Jeg har i den sidste Tid faaet Anmodninger fra Dansk Fiskeriforening, Vestjysk Fiskeriforening og Færøernes Lagting om at fremsætte et Forslag til Lov om Hjælp til Fiskere i Aar i